

Agder fylkeskommunes Frivillighetsstrategi for Agder 2022-2030

Innspill til høringsutkast

Generelt støtter Risør kommune Frivillighetsstrategien og vil benytte den som et førende dokument for egen strategi og frivillighetspolitikk, slik at vi kan bidra til å nå regionale mål og visjonen *økt deltakelse for bedre levekår*. Mål og strategier, med tiltak i handlingsprogram, virker hensiktsmessige, og det er gjort et godt arbeid med kunnskapsgrunnlaget, som vi kjenner oss igjen i.

Vi ønsker å bidra til et enda bedre dokument med følgende innspill:

Planer og føringer

I strategien er det vist til Regionplan Lister 2030, og til «eventuelle planer for regionene i Agder» under *Andre regionale planer under arbeid*. Regionene bør benytte den fylkeskommunale strategien som utgangspunkt, ikke omvendt. Henvisningene bør derfor tas ut. I Kunnskapsgrunnlaget er det inkludert et relativt stort utdrag fra Regionplan Lister 2030 som bør tas ut.

Om LIM-planen er det i kunnskapsgrunnlaget kun sagt at handlingsprogrammet «tas videre i handlingsprogrammet for Regionplan Agder 2030». LIM-planen (Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027) bør ha en mer sentral plass i frivillighetsstrategien, og fortjener plass til utdrag, i tråd med daværende fylkesordføreres innledning: *Vi forventer at kommuner og statlige etater legger LIM-planen til grunn for sitt arbeid, og oppfordrer også næringslivet og frivillig sektor til å bruke planen*. I hovedmål 3 nevnes frivillig sektor generelt: *Likestillingsperspektiver er en naturlig del av planlegging, strategiarbeid, budsjettering, forskning og analyser i offentlig, privat og frivillig sektor*. Organisasjonsliv og frivillig arbeid er sentralt i *Tema 1, En åpen landsdel med mangfoldig demokrati*, med utviklingsmål mot 2027 som bør gjenfinnes i Frivillighetsstrategien: *4. Frivillige organisasjoner innen arbeidsliv, kultur, idrett, humanitært arbeid og tros-/livssynssamfunn har likeverdig deltakelse fra alle grupper i befolkningen. Dette starter og oppmuntres i barnas organisasjoner* og *5. Alle lokaler, møtesteder og arenaer for politisk, frivillig, demokratisk og kulturell deltakelse er universelt utformet og tilgjengelig*. Også når det gjelder avdekking og forebygging av vold er frivillig sektor viktig: *Avdekking handler om å gi alle som arbeider med mennesker i jobben eller gjennom frivillige aktiviteter kunnskap som gjør dem i stand til å oppdage vold, og om plikter og muligheter til å varsle riktige instanser ved mistanke om vold*.

Vi støtter det regionale fokuset på barn og unge i levekårsarbeidet. Samtidig skal vi ikke undervurdere verdien av å legge til rette for en best mulig alderdom gjennom samspill mellom offentlig og frivillig sektor. Vi savner [Meld. St. 15 \(2017–2018\) Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre](#) i oversikten over planer og føringer. Reformen legger opp til at eldre skal få brukt ressursene sine og dekket behovene sine i de ulike fasene av alderdommen. Det handler om å skape et mer aldersvennlig samfunn der eldre kan leve gode liv og delta i fellesskapet. Her gis forslag til endringer som kommunene kan tilpasse lokale forhold og behov i samarbeid med andre tjenesteområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet.

Vi etterlyser også en egen bibliotekplan fra fylket, slik det har vært tidligere. Biblioteket er en viktig arena der frivilligheten har gode muligheter for utfoldelse. Både som møteplass, men også der aktiviteter skjer, både av frivillige lag og foreninger selv, men også i samarbeid med bibliotekene - til det beste for innbyggerne. Ett godt eksempel er språkkafé, der fokus på integrering og språklæring er

sentralt. Dette er i de fleste bibliotek en aktivitet som er et samarbeid mellom frivillighetsentralen, frivillige og bibliotekene. I samarbeidsprosjektet Risør er en del av nå, *IKT senior Agder*, har fylket ønsket å ha med bibliotekene for å synliggjøre bibliotekets rolle som sosial møteplass, inkluderingsarena og i kunnskapsdannelse med tanke på digital opplæring for seniorer. Lov om folkebibliotek, og fylkets forrige bibliotekplan illustrerer viktigheten av biblioteket som arena. Bibliotekene skal være oppsøkende for samarbeid med frivillige og skape aktivitet. Nok ressurser og kompetansehevende tiltak må til for å få dette gjennomført.

Digitale hjelpemidler

Fylkeskommunen vil utvikle digitale verktøy for oversikt og booking som kan tas i bruk i hele regionen og et verktøy som kan samle målgruppens behov for informasjon og kompetanseheving. Utvikling av digitale verktøy er kostbart, og krever mye ressurser til medvirkning, utprøving og implementering. Det er nylig lansert en ny nasjonal ressurs, Ungfritid.no, som er koblet til Frivillig.no, begge utviklet med tanke på å legge bedre til rette for frivillig sektor. I tillegg finnes Frivilligsentral.no. IKT Agder kommunene har ganske nylig tatt i bruk nytt bookingsystem. Vi oppfordrer Agder fylkeskommune å bidra til at disse kanalene brukes og videreutvikles fremfor å legge ressurser på å utvikle egne. Særlig er det viktig for kommuner i utkanten av fylket, med innbyggere som like gjerne orienterer seg utenfor fylkets grenser i sitt organisasjonsliv. For samme kommuner vil det være avgjørende for å henge med i dialog og informasjonsutveksling at møteplassene fylkeskommunen vil etablere/ videreutvikle også utnytter mulighetene digitalisering gir til deltakelse og gjenbruk av kompetansehevingstiltak.

Beredskap: Forutse og håndtere endrede vilkår

Vi etterlyser beredskapsperspektiv i frivillighetsstrategien. Hvordan kan fylkeskommunen og kommunen støtte frivillige lag og foreninger i å håndtere uforutsette hendelser og uønskede endringer? Når arenaen eller forutsetningene for aktivitet faller bort, midlertidig eller over tid, hvordan påvirker dette aktivitet, medlemsmasse, deltakelse i regionale, nasjonale og internasjonale konkurranser mv? Hvordan støtte ildsjelene i vanskelige tider, for eksempel i påvente av gode arenaer ved lange planprosesser? Eksempler på langvarige eller midlertidige endringer:

- ekstremvær og klimaendringer påvirker muligheter for seiling, skisport og andre aktiviteter
- svømmebasseng ved forurensning/vedlikehold/nedleggelse
- pandemi (Covid19 og andre)

Aktuelt nå for handlingsprogrammet: Veien ut av koronakrisen for kommune, kunstnere, festivaler, idretten og frivillige lag og foreninger. I Risør planlegger Idrettsrådet en Exit Covid19 dag for alle lag og foreninger. Hvilken støtte kan forventes fra fylkeskommunen i slike sammenhenger?

Relevante spørsmål for kartlegging av behovet nå og fremover:

1. Hvordan har korona rammet frivilligheten?
2. Er det spesielle aldersgrupper eller grupperinger som er ekstra hardt rammet?
3. Hvor stort er frafallet, eller har det blitt økt opplutning/medlemsmasse?
4. Hva skal til for å få aktiviteten opp/i gang igjen til full styrke etter korona og smittebegrensninger?

Vår målsetning er å bidra til et enda bedre dokument med disse innspillene. Vi ser med dette frem til å motta ny versjon av Agder fylkeskommunes Frivillighetsstrategi for Agder 2022-2030 og bidra til felles innsats videre.